

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مدیریت دانش: اشتراک دانش در عمل

مؤلف

دکتر پیمان اخوان

(دانشیار، دانشگاه صنعتی مالکاشتر)

سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی

۱۳۹۴

سرشناسه	اخوان، پیمان، ۱۳۵۲-
عنوان و نام پدیدآور	مدیریت دانش: اشتراک دانش در عمل / مؤلف پیمان اخوان.
مشخصات نشر	تهران: سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	۱۵۲ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۱۰۲-۸۵۳-۳
وضعیت فهرست نویسی	فیا
موضوع	مدیریت دانش
موضوع	کارآمدی سازمانی
موضوع	رفتار سازمانی - مدیریت
شناسه افزوده	سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی
رده‌بندی کنگره	۱۳۹۴ ۱۳۴۳ الف ۳۰/۲ HD
رده‌بندی دیوپی	۶۵۸/۴۰۳۸
شماره کتابشناسی	۴۱۲۶۹۰۱

مدیریت دانش: اشتراک دانش در عمل

مؤلف: دکتر پیمان اخوان

ناشر: سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی

ویراستار: امین پژوهش جهرمی

صفحه‌آرایی: امین پژوهش جهرمی

تصویرگر جلد: دلارام دهریه

چاپ: اول - ۱۳۹۱

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۰۲-۸۵۳-۳

این اثر، مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است. هر کس به نام این سمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) نشر یا پخش یا عرضه نماید مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.



سازمان انتشارات

نشانی سازمان انتشارات: تهران - خیابان انقلاب اسلامی - خیابان فخررازی - خیابان شهدای ژاندارمری - پلاک ۷۲، تلفن: ۶۶۹۵۲۹۴۸
مرکز پخش:

خیابان انقلاب - بین فلسطین و چهارراه ولیعصر - جنب مؤسسه نمایشگاه‌های فرهنگی ایران - تلفن: ۶۶۴۸۷۶۲۵
پایگاه اطلاع‌رسانی: www.isba.ir پست الکترونیکی: info@isba.ir فروشگاه اینترنتی: www.Jdbook.ir

مرکز پخش: انتشارات آتی نگار، تهران، خ جمالزاده جنوبی، روبروی کوچه رشتچی، پلاک ۱۴۴، واحد ۲

تلفن: ۰۹۳۵۷۱۷۱۷۱۳

تلفن: ۶۶۵۶۵۳۳۶-۸

فهرست

صفحه

عنوان

۳	فصل نخست: مبانی اشتراک دانش
۳	۱- تعریف دانش
۴	۲- اهمیت دانش و به کارگیری کارکنان دانشی
۶	۳- انواع دانش
۶	۳-۱- انواع دانش از نظر نوناکا
۷	۳-۲- انواع دانش از نظر گاندی
۷	۳-۳- انواع دانش از نظر بلکر
۸	۴- تبدیل دانش ضمنی به دانش صریح
۱۲	۵- تعریف اشتراک دانش از نگاه معقان
۱۴	۶- فرایند اشتراک دانش
۱۷	۷- نقش و جایگاه اشتراک دانش در فرایند مدیریت دانش
۲۱	فصل دوم: اهمیت، ضرورت و مزایای اشتراک دانش
۲۱	مقدمه
۲۱	۱- اهمیت و ضرورت اشتراک دانش
۲۵	۲- مزایای اشتراک دانش
۳۱	فصل سوم: روش های اشتراک دانش
۳۱	مقدمه
۳۲	۱- دسته بندی روش های اشتراک دانش
۳۴	۲- روش های اشتراک دانش صریح
۳۴	۳- روش های اشتراک دانش ضمنی
۳۴	۳-۱- مساعدت همتایان
۳۶	۳-۲- مرور پس از عملیات
۳۹	۳-۳- داستان گوئی
۴۳	۴-۳- مربی گری

۴۵	۵-۳- استاد شاگردی
۴۵	۶-۳- مصاحبه خروج
۴۷	۷-۳- آموزش حین خدمت
۴۷	۸-۳- کار تیمی
۵۰	۹-۳- گردش کاری
۵۱	۱۰-۳- اجتماعات کاری
۵۴	۱۱-۳- اجتماعات عمومی و جلسات
۵۵	۱۲-۳- کافه‌های دانشی
۵۷	۱۳-۳- کارگاه و سمینار
۵۸	۴-۳- مجله خبره
۵۸	۱۵-۳- نمایشگاه‌های دانشی
۶۱	فصل چهارم: ابزارهای اشتراک دانش تحت شبکه
۶۱	مقدمه
۶۲	۱- نقش فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی در اشتراک دانش
۶۸	۲- معرفی نمونه‌هایی از ابزارهای اشتراک دانش تحت شبکه
۶۸	۱-۲- ویکی‌ها
۷۱	۲-۲- وب کیوب
۷۴	۳-۲- فلیکر
۷۵	۴-۲- تویتر
۷۶	۵-۲- دیگر
۷۷	۶-۲- استفاده از ابزارهای تحت شبکه برای به اشتراک گذاری دانش
۸۱	فصل پنجم: موانع و تسهیل‌کننده‌های اشتراک دانش
۸۱	مقدمه
۸۱	۱- دسته‌بندی موانع اشتراک دانش
۸۳	۲- موانع اشتراک دانش
۸۴	۱-۲- موانع فردی اشتراک دانش
۹۱	۲-۲- موانع سازمانی اشتراک دانش
۱۰۰	۳-۲- موانع فناورانه اشتراک دانش
۱۰۵	فصل ششم: بررسی نقش انگیزه‌ها در اشتراک دانش
۱۰۵	مقدمه

۱- تعریف انگیزه	۱۰۵
۲- شناسایی راهکارهایی برای بروز رفتار اشتراک دانش	۱۰۷
۳- نقش انگیزه‌ها در اشتراک دانش از نگاه محققان	۱۰۹
۴- نقش انگیزه‌ها در شکل‌گیری رفتار	۱۱۳
۵- نظریه‌های انگیزش	۱۱۴
۵-۱- نظریه‌های محتوایی	۱۱۵
۵-۲- نظریه‌های فرایندی	۱۱۵
۶- عینقت‌مدی عوامل انگیزشی	۱۱۶
۷- شناسایی عوامل انگیزشی تأثیرگذار بر اشتراک دانش	۱۱۷
مراجع	۱۲۳
واژه‌نامه	۱۳۹

پیش‌گفتار

رقابت در دنیای امروز بر مبنای معیار دانش سنجیده شده و حفظ بقا، سودآوری و توسعه پایدار سازمان‌ها در گرو تولید محصولات و خدمات جذاب برای مشتریان است. کسب مزیت رقابتی به عنوان یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های مدیران بوده و منجر به تلاش آن‌ها برای دستیابی به راهکارهای کسب آورده است. مطالعات متعدد محققان در دو دهه اخیر نشان داده که منابع و قابلیت‌های داخلی سازمان، بهترین منبع برای کسب مزیت رقابتی است. این منابع مشتمل بر منابع مالی، منابع فیزیکی، راهبردها و رویه‌های سازمانی و همچنین منابع انسانی می‌باشند که در این میان، اهمیت منابع انسانی به سببی است که می‌توان گفت سازمانی شرایط لازم برای موفقیت را دارد که مجهز به افراد کافی و با صلاحیت است.

مهم‌ترین ویژگی منابع انسانی، بهره‌بردار بودن آن‌ها از دانش است. امروزه محققان دریافته‌اند که تنها داشتن کارکنان دانشی منجر به ایجاد مزیت رقابتی در حصول نمی‌شود بلکه بروز رفتار اشتراک دانش بین آن‌ها است که مزیت رقابتی را برای سازمان به ارمغان می‌آورد. به همین دلیل مبادله و اشتراک دانش به عنوان یکی از مهم‌ترین فرایندهای مدیریت دانش شناخته شده است. آکونای^۱ (۲۰۰۳) معتقد است بدون داشتن درک عمیق و صحیح از اشتراک دانش، پرداختن به مدیریت دانش بیهوده است؛ زیرا حتی در صورت تکمیل سایر مولفه‌های مدیریت دانش، اگر اشتراک و توسعه دانش در سازمان صورت نگیرد، سایر مراحل نیز عقیم بوده و دانش فراهم شده تنها در نزد افرادی محدود باقی مانده، توسعه پیدا نکرده و هم‌افزایی و خلق دانش جدیدی که در جریان اشتراک دانش و یادگیری سازمانی رخ می‌دهد، صورت نمی‌پذیرد و این دانش به مرور زمان از بین رفته و غیرقابل استفاده می‌گردد.

با توجه به اهمیت اشتراک دانش به عنوان یک فعالیت کلیدی در مدیریت دانش، در این کتاب پس از مرور کلی مبانی اشتراک دانش به روش‌های اشتراک دانش پرداخته و پس از آن جایگاه ابزارهای فناورانه را مورد بررسی قرار می‌دهیم. موانع و تسهیل‌کننده‌های مدیریت دانش و نقش انگیزه در اشتراک دانش از دیگر مواردی است که در فصل‌های بعدی کتاب به آن خواهیم پرداخت. در این جا لازم است از کلیه عزیزانی که در تهیه مطالب ما را یاری رساندند و به‌ویژه از سرکار خانم راحله خاتمی و آقای اکبر رحیمی که نهایت همکاری را در تنظیم کتاب داشته‌اند تشکر و قدردانی به عمل آید. از دوست عزیزم آقای امین پژوهش جهرمی که با دقت و وسواس همیشگی ویراستاری و صفحه‌آرایی کتاب را تقبل نمودند نهایت سپاس را دارم. همچنین از انتشارات جهاد دانشگاهی که شرایط داوری و چاپ این مجموعه توسط استادان معتبر دانشگاهی و تنظیم آن برای نشر را فراهم نموده نیز تشکر می‌نمایم.

من ... التوفیق

پیمان اخوان

زمستان ۹۴